

ESPAIS VERDS. JUNY DE 2022

FORESTALS

ALZINA, ALZINA SURERA I ROURE

Caparreta de l'alzina (*Kermococcus vermilio*)

Durant aquesta època, cal observar les alzines, especialment les que han patit atacs d'aquest insecte en anys anteriors, per comprovar si continuen afectades. Es tracta d'un fitoparàsit xuclador fix que ocasiona danys directes provocats per la succió de saba. Visualment, es pot apreciar un esgrogueïment progressiu de les fulles, l'assecament de branquillons terminals i la reducció de la quantitat de brots, cosa que produeix una debilitació de l'arbre.

Alzina atacada per *Kermococcus vermilio*

Al mes de juny, es poden observar els adults, tant els mascles com les femelles (aquesta espècie presenta un marcat dimorfisme sexual). És en aquest mes i durant el mes de juliol vinent quan fan la posta dels ous. Podeu consultar la [fitxa de la plaga](#).

Entre finals de juny i finals d'agost, té lloc l'eclosió de les larves i, per tant, es produeixen atacs. És el moment de fer un primer tractament contra aquesta plaga en les parts afectades amb els productes adients.

Eruqa peluda del suro (*Lymantria dispar*)

Al mes de juny, les erugues s'alimenten voraçment, cosa que produeix defoliacions que poden ser molt importants i causar una pèrdua de la fructificació i la formació d'un menor gruix llenyós i suberós. Tot i que rarament es veu compromesa la vitalitat de l'arbre, si les defoliacions són importants, poden originar una major dificultat a l'hora de pelar el suro i fins i tot impedir aquesta pela, a més de provocar diverses perturbacions en els processos fisiològics de l'arbre. Els danys s'agreugen si els atacs es repeteixen en cicles vegetatius posteriors, cosa que produeix una destrucció total de la massa foliar. L'arbre es debilita i això el predisposa a l'atac d'altres insectes i fongs.

És una plaga que compta amb diversos depredadors i normalment són suficients per controlar-la de manera natural, tot i que cíclicament aquest insecte es constitueix en plaga.

Aquesta periodicitat cíclica en la seva dinàmica poblacional ha quedat constatada a escala europea. El cicle dura uns 10 anys; durant els set primers, passa de la fase inofensiva a la fase perjudicial, i se suposen uns altres 3 anys més de persistència com a plaga. Les causes d'aquesta fluctuació tenen relació amb el comportament del complex de depredadors i paràsits associats, amb el tipus i la qualitat de l'alimentació i amb altres factors ambientals existents. Per aquest motiu, i atesa la impossibilitat de controlar aquesta plaga amb eficàcia amb altres mitjans quan afecta superfícies extenses, el Departament va aplicar tractaments aeris de control durant la primavera dels anys 2019 i 2020, atès que esdevé inviable que aquests tractaments siguin efectuats per les persones titulars dels terrenys. Els tractaments són considerats obligatoris i d'utilitat pública (Ordre AAM/346/2012, de 22 d'octubre).

Control químic: en cas d'afectacions en superfícies més reduïdes, no són aconsellables les accions de lluita química, però, en el cas que hi hagi un atac greu, convé dirigir la lluita contra les erugues en primers estadis amb insecticides selectius que actuïn en àrees extenses.

Eruga de *L. dispar*

Exemplars adults mascle (esquerra) i femella (dreta)

Escaldat (*Diplodia* sp.)

Botryosphaeria corticola, anamorf *Diplodia corticola*, és un dels fongs productors de xancre al tronc que afecta el gènere *Quercus*, sobretot l'alzina (*Quercus suber*). Aquesta espècie és especialment susceptible quan es fa la pela del suro, ja que acaba per causar necrosi, produeix una pèrdua en la producció i qualitat del suro i causa la mort en els casos més severs.

Normalment, les alzines que es troben a les fondalades i en zones de sotabosc espès i alt són més susceptibles d'infectar-se pel fong, atès que el tronc quan s'acaba de pelar no presenta una bona ventilació.

És recomanable un tractament fungicida preventiu que s'ha d'aplicar durant les 4 hores posteriors a la pela, de manera que quedi ben aplicada tota la superfície on s'ha arrencat el suro.

CASTANYER

Vespeta del castanyer (*Dryocosmus kuriphilus*)

És una plaga de quarantena que afecta els castanyers. Es va detectar l'any 2012 i actualment ja és present a totes les zones amb castanyers.

En aquests moments, se'n poden observar els símptomes, que són uns cecidis verds o vermellorsos que es formen als branquillons joves, als pecíols i als nervis centrals de les fulles. És al llarg d'aquest mes quan els adults emergeixen de les gal·les per reproduir-se, efectuar l'ovoposició i colonitzar nous arbres.

La proliferació de gal·les impedeix el desenvolupament de les fulles

Els danys que ocasiona fan disminuir la capacitat fotosintètica dels castanyers i en redueixen el creixement i la fructificació.

Copa totalment aclarida per la gran quantitat de cecidis que redueixen la foliació

En els planters, la destrucció de les plantes afectades és obligatòria.

D'acord amb l'experiència de països veïns, l'únic mètode de control és la lluita biològica amb parasitoides.

FREIXE

Eruga (*Abraxas pantaria*)

Les erugues defoliadores del freixe comencen a néixer a mitjan juny. Aquesta espècie és monòfaga del freixe, i en pot causar la defoliació total i deixar les branques nues i plenes de fils de seda. En el cas de detectar la presència d'aquest insecte, es pot aplicar un primer tractament insecticida.

Exemplar d'*Abraxas pantaria* en fase d'eruga

Exemplar adult d'*Abraxas pantaria*

OM

Galeruca (*Galerucella luteola*), **escolítids** (*Scolytus* sp.) i **grafiosi** ([*Ceratocystis ulmi*](#))

La galeruca pot ocasionar la defoliació total dels oms. Si els atacs són durant anys seguits, els arbres es debiliten i queden exposats a la invasió dels escolítids que, units al fong que produeix la grafiosi, en causen generalment la mort.

Larva de *galeruca luteola*

Adult de *galeruca luteola*

A començaments de juny, és el moment d'aplicar un tractament contra adults i larves joves de galeruca i de protegir els troncs i les branques de l'atac dels escolítids, i així evitarem la propagació de la grafiosi.

PI

Processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*)

Un atac molt greu de processionària debilita molt els arbres i fa que els enemics oportunistes, com ara fongs i altres insectes perforadors, s'hi instal·lin, cosa que n'augmenta el deteriorament i pot arribar a produir-ne la mort.

A mitjan juny, especialment en zones fredes i altituds superiors a 700 m, és el moment de col·locar les trampes de captura amb feromona sexual, les quals han de mantenir-se col·locades durant tot el període de vol de les papallones, que en algunes zones es pot allargar fins a finals de setembre. L'eficàcia d'aquestes trampes com a sistema de lluita per captura massiva és únicament bona quan es controlen superfícies extenses (1 trampa cada 50 m intentant formar una xarxa) i rodals aïllats i amb un nivell de plaga baix.

BOIX

Papallona del boix (*Cydalima perspectalis*)

És una espècie exòtica procedent de l'est de l'Àsia (la Xina, el Japó i Corea). Va arribar a Catalunya l'any 2014 i, a causa de la seva capacitat invasora, s'està estenent amb rapidesa pel nostre territori; afecta les boixedes (*Buxus sempervirens*) tant naturals com de zones enjardinades. Hiverna en forma d'eruga fins a començaments de març, època en què les erugues comencen a alimentar-se de fulles de boix. Al nostre territori, pot desenvolupar fins a tres generacions i allargar el període d'afectació fins a mitjan novembre.

Eruga de *Cydalima perspectalis*

Forma més comuna de l'adult

En fase d'eruga, s'alimenta de les fulles de mates de boix i pot arribar a defoliar-les totalment. En atacs severos, fins i tot pot alimentar-se'n de l'escorça. Quan no troba prou aliment, teix uns fils de seda per traslladar-se a altres plantes.

A mitjan juny, té lloc, a la major part dels indrets afectats de Catalunya, el vol de la primera generació d'adults, que s'estén fins a finals del mes de juliol.

Pel que fa als mètodes de control, tot i que en jardineria es poden aplicar diferents mètodes (p. ex., aplicació de productes fitosanitaris), a escala forestal el tractament resulta molt complex. El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural i el Departament de Territori i Sostenibilitat treballen en l'establiment de punts de seguiment amb trampes de feromones arreu de Catalunya i duen a terme actuacions pilot, alhora que coordinen la informació i en promouen la recerca aplicada.

MARGALLÓ

Eruga barrinadora de les palmeres (*Paysandisia archon*)

Es tracta d'un lepidòpter exòtic invasor originari d'Amèrica del Sud (Uruguai i l'Argentina). Es va introduir a diferents zones de la regió mediterrània, on té possibilitats d'esdevenir una plaga important que causa la mortalitat dels margallons naturals, com ha passat a les illes Balears. Afecta diverses espècies de palmàcies, entre les quals el margalló (*Chamaerops humilis*).

En fase d'eruga, comença a menjar les fulles tendres per posteriorment penetrar al tronc; pot causar la mort quan es menja el meristem apical. Es poden apreciar els danys a les fulles (apareix una banda d'orificis a la mateixa alçada de la fulla), la corona del margalló (amb deposicions de melassa i serradures) o la part inferior del palmell; en aquest cas, la planta s'asseca i acaba morint.

Atacs de *Paysandisia* a les fulles i al tronc

Entre el període comprès entre finals de maig i començaments d'octubre, entren en la seva fase adulta, en què adopten forma de papallona diürna de mida gran, amb un marcat dimorfisme sexual (8 cm d'envergadura els mascles i entre 9-11 cm les femelles). Les ales anteriors són de color entre gris i verd oliva en l'anvers i les ales posteriors són acarbassades amb una banda negra que conté entre 5 i 6 taques blanques.

Adult de *Paysandisia archon*

En cas de detectar atacs produïts per aquest insecte, si us plau, comuniquen-ho a una de les adreces de correu electrònic següents:

En el cas de deteccions en medi forestal: sanitatforestal.daam@gencat.cat

En el cas de deteccions en l'àmbit de la jardineria: ssv.dar@gencat.cat.

ORGANISMES FORESTALS DE QUARANTENA

Xancre del castanyer (*Cryphonectria parasitica*)

Els xancres produïts per aquest fong es poden apreciar als troncs i les branques dels castanyers. Es poden diferenciar els virulents (que tenen una tonalitat vermelloosa) dels hipovirulents (més foscs).

Nematode de la fusta (*Bursaphelenchus xylophilus*)

És un nematode que provoca la mort dels pins i està associat amb diferents espècies de *Monochamus* (insectes coleòpters que actuen com a vectors del nematode). Les espècies més susceptibles són el pi pinastre o marítim (*P. pinaster*), el pi roig (*P. sylvestris*) i la pinassa (*P. nigra*).

Portugal continental i Madeira estan afectats per aquest nematode i han estat considerats zona demarcada respecte d'aquest organisme nociu de quarantena. Per aquest motiu, tots els pins, fustes i material d'embalatge de fusta procedents d'aquell país han de venir acompanyats del Passaport fitosanitari CE, o, en el cas de les fustes, tractades adientment per termoteràpia i marcades amb el símbol de la NIMF 15. A Espanya, també s'han detectat focus a Extremadura, Galícia i Castella i Lleó.

Mesures culturals: els serveis de Sanitat Vegetal i de Gestió Forestal del DACC han establert mecanismes per garantir que aquesta malaltia no s'introdueixi a Catalunya. Per aquesta raó, es duen a terme:

- prospeccions a les masses forestals susceptibles
- inspeccions a les serradores i indústries de la fusta
- control de les importacions i el transport de fusta i dels embalatges de fusta.

Qualsevol indicatiu o sospita de la presència de la malaltia s'ha de notificar al DACC, Servei de Sanitat Vegetal (ssv.dar@gencat.cat) o Servei de Gestió Forestal (sanitatforestal.daam@gencat.cat), a fi de confirmar-lo i, si escau, aplicar mesures d'erradicació.

PARCS I JARDINS

CASTANYER D'ÍNDIES

Minadora de la fulla (*Cameraria ohridella*)

En aquest moment, ja s'ha completat la brotada d'enguany del castanyer d'Índia (*Aesculus hippocastanum*). Cal estar atent als primers vols de la plaga que es produeixen en el seu final, sobretot a les zones afectades d'anys anteriors.

Tractaments fitosanitaris: en zones on és present la plaga, cal observar els inicis de galeries a les fulles i aplicar el primer tractament insecticida per controlar-ne la difusió i evitar atacs intensos. És recomanable aplicar els tractaments fitosanitaris amb aquelles matèries actives que tinguin un menor impacte sobre la fauna auxiliar.

PALMERA

Eruga barrinadora (*Paysandisia archon*)

El major nombre de palmeres afectades pertanyen a l'espècie *Trachycarpus fortunei*, però s'ha detectat sobre algun exemplar de *Phoenix dactylifera*, *Phoenix canariensis* i *Chamaerops humilis*.

Mesures culturals: en zones no afectades, s'ha de mantenir la vigilància sobre la seva possible presència. En el cas de palmeres molt afectades, irrecuperables, cal tallar i destruir-les mitjançant trituració.

Control químic: en les zones afectades, s'han d'aplicar tractaments preventius amb els productes adients.

Morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus*)

A partir del mes d'abril, s'inicia el vol de la plaga amb la colonització de noves palmeres. Fins al mes de novembre, hi haurà activitat de la plaga.

Mesures culturals: durant el període d'activitat de la plaga, convé no fer treballs de poda. Les ferides de la poda poden ser un atractiu de la plaga. Cal observar si hi ha símptomes sospitosos.

Les palmeres afectades per la plaga i que han mort, les que es consideri que no es poden salvar i les restes afectades procedents de sanejaments es recomana destruir-les i dur-les als punts establerts per gestionar-les adequadament.

Tractament fitosanitari: en zones afectades, es recomana aplicar tractaments preventius amb productes fitosanitaris segons es tracti de palmeres afectades o que hi són properes.

PLÀTAN

Cendrosa (*Microsphaera platani*)

És una de les malalties fúngiques que afecta els plàtans ornamentals. Durant aquest mes, estan en plena brotada.

Cal vigilar les fulles més avançades i, si es detecten les primeres taques d'oidi en fulles i brots, cal aplicar un primer tractament amb fungicides adients.

Tractaments fitosanitaris: l'aplicació preventiva de fungicides protegirà la planta davant de possibles atacs de la malaltia.

ROSÀCIES ORNAMENTALS

Foc bacterià (*Erwinia amylovora*)

Les plantes d'*Amelanchier*, *Chaenomeles*, *Cotoneaster*, *Crataegus*, *Cydonia*, *Eryobotrya*, *Malus*, *Mespilus*, *Photinia davidiana*, *Pyracantha*, *Pyrus* i *Sorbus* destinades a noves plantacions han d'anar emparades pel [Passaport fitosanitari CE](#).

Recordem que és prohibida la plantació d'aquestes plantes en voreres, mitjanes i altres zones enjardinades de carreteres, autovies i autopistes de tot Catalunya.

Si en trobeu símptomes sospitosos, aviseu ràpidament el Servei de Sanitat Vegetal.

BOIX

[Eruga del boix \(*Cydalima perspectalis*, Walker, 1859\)](#)

La papallona del boix es va detectar per primera vegada a Catalunya l'any 2014 a la població de Besalú.

L'eruga d'aquest insecte s'alimenta de les fulles durant el seu desenvolupament i provoca una defoliació extrema que danya la planta. Si aquestes defoliacions són contínues, acaben debilitant la planta fins a provocar-li la mort.

Adult de *Cydalima perspectalis*

Tractaments fitosanitaris:

El moment més adient per tractar la plaga és durant els primers estadis larvaris, quan la sensibilitat als tractaments fitosanitaris és més alta. Cal evitar els productes fitosanitaris d'ampli espectre que puguin afectar la fauna auxiliar existent, sobretot en els boixos silvestres.

ORNAMENTALS

[Bernat marró marbrejat \(*Halyomorpha halys*\)](#)

Halyomorpha halys és una espècie exòtica procedent de l'Àsia. Aquest insecte es va detectar per primera vegada a Europa l'any 2007, concretament a Suïssa, i es va estenent per tot el continent de mica en mica. A Catalunya, es va trobar l'any 2016 a la residència universitària de la Universitat de Girona.

De moment, se situa a l'entorn urbà i àrees verdes sense causar danys aparents. El seu abast continua avançant. Durant aquests primers mesos de primavera, els adults surten d'hivernació cap a les plantes hoste, on continuaran el seu desenvolupament.

Adult d'*Halyomorpha halys*

Mesures culturals: en el cas que detecteu la presència d'aquests insectes a les vostres cases, podeu capturar-los mitjançant un aspirador i posteriorment enretirar la bossa. No allibereu els insectes a l'exterior.

Si detecteu l'insecte i voleu saber si es tracta d'*Halyomorpha halys*, podeu carregar una fotografia en el projecte Hhwanted de l'aplicació [Natusfera natusfera.gbif.es/projects/hhwanted](http://natusfera.natusfera.gbif.es/projects/hhwanted).

En el cas que detecteu l'insecte en els arbres del vostre carrer, podeu informar-ne al vostre ajuntament.

En el cas que detecteu l'insecte en zones de conreu, informeu-ne les seccions d'Agricultura i Sanitat Vegetal dels Serveis Territorials.

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registro de Productos Fitosanitarios del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación](http://registro.de.productos.fitosanitarios.del.ministerio.de.agricultura.pesca.y.alimentacion).

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
<http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal:

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal: 973 305477
- Serveis Centrals: 93 409 20 90 ssv.dar@gencat.cat
- Serveis Territorials a Barcelona: 93 409 20 90 ssv.b.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Girona: 972 45 43 10 ssv.g.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Lleida: 973 23 64 12 ssv.ll.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Tarragona: 977 25 04 21 ssv.t.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre: 977 50 01 74 ssv.te.daam@gencat.cat

Servei de Gestió Forestal: 93 567 42 00 sanitaforestal.daam@gencat.cat

PER A MÉS INFORMACIÓ: <http://agricultura.gencat.cat/sanitatvegetal>